

Skärpta djurskyddskrav för minkuppfödning

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2005/06:197 Skärpta djurskyddskrav för minkuppfödning jämte fyra följdmotioner samt två motioner från allmänna motionstiden 2006.

I propositionen föreslås att djurskyddslagen kompletteras med en bestämmelse om att minkar som föds upp för pälsproduktion ska hållas på ett sätt som tillgodoser deras behov i olika avseenden och att de också ska ha tillgång till vatten att simma i. Utskottet avstyrker propositionen. Vidare föreslås med anledning av två motionsyrkanden (c, m, fp, kd) ett tillkännagivande om fortsatta forskningsinsatser. Övriga motionsyrkanden avstyrks.

I betänkandet finns en reservation.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	6
Skärpta djurskyddskrav för minkuppfödning	6
Reservation	9
Skärpta djurskyddskrav för minkuppfödning (s, v, mp)	9
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	11
Propositionen	11
Följdmotioner	11
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2006	12
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	13

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Skärpta djurskyddskrav för minkuppfödning

Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i djurskyddslagen (1988:534) samt tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför om fortsatta forskningsinsatser. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:MJ41 yrkandena 1 och 3, 2005/06:MJ43 och 2005/06:MJ44 yrkandena 1 och 2 samt avslår proposition 2005/06:197 och motionerna 2005/06:MJ41 yrkande 2, 2005/06:MJ42 yrkandena 1 och 2, 2006/07: MJ317 och 2006/07: MJ326 yrkande 1.

Reservation (s, v, mp)

Stockholm den 28 november 2006

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Anders Ygeman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Anders Ygeman (s), Claes Västerteg (c), Ola Sundell (m), Jeppe Johnsson (m), Carina Ohlsson (s), Bengt-Anders Johansson (m), Ronny Olander (s), Anita Brodén (fp), Jan-Olof Larsson (s), Sven Gunnar Persson (kd), Osama Ali Maher (m), Wiwi-Anne Johansson (v), Lena Hallengren (s), Erik A Eriksson (c), Tina Ehn (mp), Rune Wikström (m) och Helén Pettersson (s).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2005/06:197 Skärpta djurskyddskrav för minkuppfödning. Utskottet behandlar även fyra följdmotioner samt två motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2006.

I propositionen föreslås en ändring i djurskyddslagen (1988:534). Ändringen innebär att kraven på djurhållningen vid uppfödning av minkar för pälsproduktion skärps genom att det i lagen preciseras att minkar ska hållas så att deras behov av att röra sig, klättra, utöva sitt jaktbeteende och ägna sig åt annan sysselsättning samt av att periodvis vara ensamma kan tillgodoses. Det anges dessutom att minkar ska ha tillgång till vatten att simma i. Ytterligare föreskrifter om villkoren för hållande av mink för pälsproduktion får meddelas av regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Djurskyddsmyndigheten. Eftersom skärpningen av djurskyddsbestämmelserna väntas få ekonomiska konsekvenser för företag inom minknäringen görs bedömningen att företag som tvingas upphöra med sin verksamhet bör kunna få ersättning. Den närmare utformningen av ersättningen bör dock utredas i särskild ordning. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2007. Beträffande verksamheter som påbörjats före ikraftträdandet ska lagen dock tillämpas först fr.o.m. den 1 januari 2009. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2. Lagförslagen har granskats av Lagrådet.

Lagförslaget anmäldes till kommissionen enligt gällande informationsprocedur beträffande tekniska standarder och föreskrifter i direktiv 98/34/EG. Den ordinarie frysningsperioden löpte ut den 5 juni 2006. I beslut den 1 juni 2006 föreslog miljö- och jordbruksutskottet att riksdagen skulle anta förslaget till lag om ändring i djurskyddslagen (bet. 2005/06:MJU23).

Med anledning av den svenska anmälan lämnade Frankrike ett detaljerat utlåtande den 4 juni 2006. I sitt utlåtande anförde Frankrike bl.a. att skyldigheten att installera ”vattenbad” inte är befogad och att den inte står i proportion till insatserna. Skyldigheten kan inte anses uppfylla villkoren i artikel 30 i EG-fördraget. Med anledning av Frankrikes utlåtande förlängdes frysningsperioden till den 4 september 2006.

Den 17 juni 2006 beslöt riksdagen att återförvisa ärendet till miljö- och jordbruksutskottet.

Den 14 juli 2006 lämnade Slovakien ett detaljerat utlåtande. Slovakien anförde bl.a. att förslaget till ändring i djurskyddslagen inte anger några specifika krav för storleken på de utrymmen där minkuppfödning sker och att det vore önskvärt att burarnas dimensioner definierades.

I enlighet med artikel 9.2 i direktiv 98/34/EG har Sverige (dåvarande regeringen) den 4 september 2006 underrättat kommissionen om vilka åtgärder som kommer att vidtas med anledning av det detaljerade utlåtandena. Här vid vidhölls att den vetenskapliga forskningen ger tillräckligt stöd för kravet på tillgång till vatten att simma i och att kravet är proportionellt i

förhållande till syftet, nämligen ett förbättrat djurskydd för minkar som föds upp för pälsproduktion. Vidare framhölls att sådana närmare specifikationer som Slovakien efterlyser kommer att meddelas i förordning eller myndighetsföreskrifter och att även dessa bestämmelser kommer att anmälas i enlighet med direktiv 98/34.

Utskottets överväganden

Skärpta djurskyddskrav för minkuppfödning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår förslaget till skärpta djurskyddskrav för minkuppfödning. Vidare bifaller riksdagen motionsyrkanden om fortsatta forskningsinsatser för att förbättra djurskyddet inom pälsdjursnäringen. Riksdagen avslår motionsyrkanden om ett genomförande av lagförslaget och om införande av ett förbud mot pälsdjursuppfödning m.m.

Jämför reservation (s, v, mp).

Propositionen

I propositionen framhålls att minkarnas naturliga beteende främjas genom att det klargörs i djurskyddslagen att minkar som föds upp för pälsproduktion skall hållas på ett sådant sätt att deras behov av att röra sig, klättra, utöva sitt jaktbeteende och ägna sig åt annan sysselsättning samt av att periodvis vara ensamma kan tillgodoses. Minkar ska dessutom ha tillgång till vatten att simma i. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Djurskyddsmyndigheten får meddela ytterligare föreskrifter om villkor för hållande av mink för pälsproduktion. Bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2007. I fråga om befintliga anläggningar ska de dock tillämpas först fr.o.m. den 1 januari 2009.

I propositionen framhålls vidare att företag inom minknäringen som på grund av regelskärpningarna tvingas att upphöra med sin verksamhet bör kunna få ersättning. Den närmare utformningen av ersättningen bör utredas i särskild ordning. Bestämmelser om ersättningen avses meddelas i förordning. Den period för vilken ersättning ska kunna lämnas föreslås vara tre år.

Motionerna

Enligt motion 2005/06: MJ44 (c, m, fp, kd) bör propositionens lagförslag avslås. Motionärerna hävdar att den föreslagna ändringen i djurskyddslagen i praktiken medför ett näringsförbud för uppfödning av minkar för pälsproduktion. Kritik kan även riktas mot förslaget både ur djurskydds- och företagarperspektiv. Pälsdjursnäringens utredningens inriktning mot ökad forskning och utveckling tillsammans med näringen har inte beaktats. Vidare framhåller motionärerna att branschen i Sverige till följd av god djurhållning och därmed god pälskvalitet har stor konkurrenskraft (yrkande 1). Regeringen bör uppmanas att lägga fram förslag till fortsatta forsknings-

insatser för att förbättra djurskyddet inom pälsdjursnäringen (yrkande 2). Även i motion 2005/06: MJ41 (m) föreslås avslag på propositionen (yrkande 1). Vidare anser motionären att reglerna för minkuppfödning ska vara likadana i hela EU (yrkande 2). Forskningen och forskningssamarbetet med andra länder bör också utökas (yrkande 3). Även i motion 2005/06: MJ43 (kd) förordas ett avslag på propositionen. Särskilt kritiserar förslaget om tillgång till vatten att simma i. Kravet är så högt ställt att det omöjliga kan uppfyllas, vilket i sin tur kan leda till nedläggning av verksamheter och därmed till färre arbetstillfällen och sämre djurskydd. I motion 2005/06: MJ42 (s) understryks behovet av beslutsunderlag för att stärka djurskyddet i minkuppfödningen. Även om djurskyddet redan i dag är gott krävs ett fortlöpande utvecklingsarbete, anför det (yrkande 1). Vidare begär motionärerna att Sverige i EU ska verka för att stärka djurskyddet inom minkuppfödningen (yrkande 2). Enligt motion 2006/07: MJ317 (v) bör riksdagen anta förslaget om skärpta djurskydds krav för minkuppfödning. Enligt motionärerna är det positivt om Sverige går före och utgör ett gott föredöme när det gäller djuromsorg. Bedriver man en näring med god djuromsorg är det dessutom en konkurrensfördel. I motion 2006/07: MJ326 (fp) yrkande 1 bör pälsdjursuppfödning förbjudas. I motionen hävdas att näringen inte lever upp till grundläggande djurskyddskriterier. Dagens farmade pälsdjur lever knappast i en miljö anpassad efter deras behov.

Utskottets ställningstagande

Den i propositionen föreslagna ändringen i djurskyddslagen kan enligt utskottets mening kritiseras från både företags synpunkt och djurskyddssynpunkt. Pälsnäringen har en lång tradition i Sverige. Minkuppfödningen omfattar ca 180 företag, och produktionen under år 2006 beräknas uppgå till 1,4 miljoner skinn. Efterfrågan på pälskinn från mink är i hög grad internationell, och den absoluta merparten av skinnen exporteras och bidrar därmed till Sveriges exportintäkter. Samtidigt är minkuppfödning en växande näring, och priserna på skinn har ökat väsentligt under det senaste året. Den svenska uppfödningen står sig väl i den internationella konkurrensen, inte minst genom hög pälskvalitet som i sin tur är en följd av en god djurhållning. Utgångspunkten måste alltid vara att djur ska behandlas väl och skyddas från onödigt lidande. Givetvis ska minknäringen uppfylla djurskyddslagstiftningens krav. I Sverige har vi en ambitiös lagstiftning om djurskydd, och detta är något vi ska värna om och därtill ständigt utvärdera genom bl.a. tillsyn och forskning och utveckla genom lagstiftning.

I propositionen föreslås ett tillägg till djurskyddslagen som specifikt gäller mink och som gäller minkens möjlighet att bl.a. röra sig och ha tillgång till vatten att simma i. Under ärendets beredning har det framkommit synpunkter från bl.a. remissinstanserna om att genomförandet av dessa krav är att gå för långt, att det inte finns stöd i vare sig forskning eller

beprovad erfarenhet för att sådana åtgärder skulle motsvara ett behov hos den farmade minken. De i lagförslaget ställda kraven på utformningen av burar m.m. är i praktiken ekonomiskt omöjliga att uppfylla. Lagändringen skulle därmed i praktiken innebära ett faktiskt näringsförbud för uppfödning av minkar för pälsproduktion. Vidare bör Lagrådets kritik mot att den s.k. proportionalitetsprincipen i Europadomstolens praxis inte har beaktats, särskilt när det gäller kravet på tillgång till vatten att simma i, uppmärksammas. Därtill kommer att förslaget enligt utskottets mening är kontraproduktivt i den meningen att djurskyddet kommer att försämrats. Så länge som konsumenter efterfrågar pälskinn kommer det att bedrivas uppfödning av pälsdjur. Om den svenska minkuppfödningen skulle bli föremål för den nu föreslagna regleringen kommer – med samma efterfrågenivå – motsvarande antal djur att födas upp i andra länder, och då med kanske sämre djurskydd och djuromsorg än vad vi har i Sverige. Därmed skulle vi frånhända oss kontrollen över uppfödningen.

Utskottet anser att djurskyddet bör utvecklas vidare. Det är dock nödvändigt att eventuella ändringar i regelverket är baserade på forskning och beprovad erfarenhet. Medel bör därför investeras i nödvändig forskning för att förbättra djurens välfärd och stödja de djuruppfödare som har höga ambitioner när det gäller djuromsorgen. Det kan också vara lämpligt att forskningen på mink genomförs i samarbete med andra länders forskare. I detta sammanhang bör även uppmärksammas de frågor som aktualiserades i Pälsdjursutredningen (SOU 2003:86) när det gäller uppfödningen av mink.

Sammanfattningsvis anser utskottet att minknäringen har en framtid också i Sverige. Det är företagen som skapar arbetstillfällena och tillväxt och därmed bidrar till vår gemensamma välfärd. Sverige bör satsa på forskning och avvakta resultaten av denna innan någon ytterligare åtgärd vidtas. Mot bakgrund av det anförda avstyrker utskottet förslaget till skärpta djurskyddskrav för minkuppfödning. Vidare bör regeringen ges till känna vad utskottet anför om fortsatta forskningsinsatser. Därmed tillstyrker utskottet motionerna 2005/06:MJ41 (m) yrkandena 1 och 3, 2005/06:MJ43 (kd) och 2005/06:MJ44 (c, m, fp, kd) yrkandena 1 och 2. Motionerna 2005/06: MJ41 (m) yrkande 2, 2005/06:MJ42 (s) yrkandena 1 och 2, 2006/07: MJ317 (v) och 2006/07:MJ326 (fp) yrkande 1 avstyrks därmed.

Reservation

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservation. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

Skärpta djurskyddskrav för minkuppfödning (s, v, mp)

av Anders Ygeman (s), Carina Ohlsson (s), Ronny Olander (s), Jan-Olof Larsson (s), Wiwi-Anne Johansson (v), Lena Hallengren (s), Tina Ehn (mp) och Helén Pettersson (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut borde ha följande lydelse:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i djurskyddslagen (1988:534). Därmed bifaller riksdagen proposition 2005/06:197 och motion 2006/07:MJ317 och avslår motionerna 2005/06:MJ41 yrkandena 1–3, 2005/06:MJ42 yrkandena 1 och 2, 2005/06:MJ43, 2005/06:MJ44 yrkandena 1 och 2 samt 2006/07:MJ326 yrkande 1.

Ställningstagande

I olika forskningsrapporter, bl.a. från EG-kommissionens kommitté för djurens hälsa och välfärd redovisas att det i stor utsträckning förekommer stereotypier hos farmuppfödd mink. Utöver sådana stereotypier förekommer andra onormala beteenden såsom självstympning av svansen eller pälsbitning. Utvecklingen av stereotypier anses bero på flera omständigheter. En viktig orsak anges vara burmiljön. Frekvensen av stereotypier minskar kraftigt om minken får tillgång till sysselsättning. Hos vissa minkar har stereotypa beteenden även minskat om de placerats i större burar. Som har redovisats i propositionen finns stora brister i djurskyddet när det gäller minkuppfödningen. Bristerna hänför sig till djurens möjligheter att i fångenskap utöva sitt naturliga beteende. I propositionen föreslås att det ska lagfästas vilka behov hos minken som ska tillgodoses och vilken miljöberikning som krävs för att djurskyddslagens intentioner ska kunna uppfyllas fullt ut när det gäller detta djurslag. Det påpekas att minken visserligen primärt är ett marklevande djur, men att farmuppfödda minkar utnyttjar s.k. klätterburar väl. De vistas således ofta i den övre delen av buren samt hoppar upp och ned mellan den nedre och övre delen av buren. Hos rovdjur är jaktbeteendet ett naturligt inslag i sökandet efter föda. Samtidigt kan det inte bli fråga om att minkar i bur ska tillåtas fånga levande bytesdjur eller liknande. Minkar bör dock ges utrymmen, utrustning och plats att utöva det beteende som naturligt finns hos ett rovdjur. Som har framgått av redovisningen i propositionen har minken även andra behov. De

gäller såväl möjligheter till social samvaro som att finna en avskild plats i sin miljö. Härutöver föreslås i propositionen att minkar ska ha tillgång till vatten att simma i. Åsikterna går isär om minkarna har ett faktiskt behov av vatten i detta avseende. Däremot visar forskningen att vatten att simma i är en mycket verkningsfull miljöberikning när det gäller att minska stereotypiförekomsten. Det är också denna berikning som många gånger föredras av minkarna, och i försökssituationer har det visat sig att djuren är beredda att arbeta hårt för att komma åt den berikning som vatten att simma i utgör. Enligt vår uppfattning tillgodoser de angivna kraven avseende möjligheterna att röra sig m.m. minkarnas behov och att kravet på tillgång till vatten är en värdefull miljöberikning som underlättar för minkarna att utöva sitt naturliga beteende.

När det gäller behovet av fortsatta forskningsinsatser och även i övrigt av ett bra beslutsunderlag för att man ska kunna förbättra djurskyddet inom pälsdjursnäringen konstaterar vi att ett omfattande utredningsarbete har genomförts under en följd av år, vilket också redovisats i propositionen. Vidare kan hänvisas till vad som anförs i promemorian Minknäringen i Sverige (Ds 2005:32), nämligen att frågan bör ställas om det är försvarbart att resurser satsas på att utveckla en så kontroversiell näring som minknäringen, särskilt mot bakgrund av att det kan antas vara svårt, kanske omöjligt, att hålla mink på ett sådant sätt att det fullt ut uppfyller djurskyddslagens intentioner om naturligt beteende.

Sammanfattningsvis anser vi att förslaget till ändring i djurskyddslagen har stöd i den forskning som har gjorts om minkarnas välfärd och de utredningar och rapporter som det hänvisats till i propositionen. Som föreslås i propositionen bör också regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Djurskyddsmyndigheten få meddela ytterligare föreskrifter om villkor för hållande av mink för pälsdjursproduktion. Vi anser således att lagförslaget är väl motiverat och därför bör genomföras.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2005/06:197 Skärpta djurskyddskrav för minkuppfödning:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i djurskyddslagen (1988:534).

Följdmotioner

2005/06: MJ41 av Jeppe Johnsson (m):

1. Riksdagen avslår proposition 2005/06:197.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att vi ska ha lika regler för minkuppfödning i hela
EU.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att utöka forskningen och forskningssamarbetet med
andra länder.

2005/06: MJ42 av Christer Skoog m.fl. (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om behovet av beslutsunderlag för att stärka djurskyd-
det i minkuppfödningen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om Sveriges agerande i EU för att stärka djurskyddet i
minkuppfödningen.

2005/06: MJ43 av Johnny Gylling (kd):

Riksdagen avslår proposition 2005/06:197.

2005/06: MJ44 av Jan Andersson m.fl. (c, m, fp, kd):

1. Riksdagen avslår proposition 2005/06:197.
2. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag på fort-
sätta forskningsinsatser för att förbättra djurskyddet inom pälsdjurs-
näringen.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2006

2006/07: MJ317 av Wiwi-Anne Johansson m.fl. (v):

Riksdagen beslutar att anta proposition Skärpta djurskyddskrav för mink-uppfödning (prop. 2005/06:197).

2006/07: MJ326 av Birgitta Ohlsson (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att förbjuda pälsdjursuppfödning.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i djurskyddslagen
(1988:534)

Härigenom föreskrivs¹ att det i djurskyddslagen (1988:534) skall införas en ny paragraf, 4 a §, av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse**4 a §*

Minkar som föds upp för pälsproduktion skall hållas på ett sådant sätt att deras behov av att röra sig, klättra, utöva sitt jaktbeteende och ägna sig åt annan sysselsättning samt av att periodvis vara ensamma kan tillgodoses. Minkar skall dessutom ha tillgång till vatten att simma i.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Djurskyddsmyndigheten får meddela ytterligare föreskrifter om villkor för hållande av mink för pälsproduktion.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2007. För verksamhet som påbörjats före ikraftträdandet tillämpas den nya bestämmelsen dock först fr.o.m. den 1 januari 2009.

¹ Se Europaparlamentets och rådets direktiv 98/34/EG av den 22 juni 1998 om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (EGT L 204, 21.7.1998, s. 37, Celex 31998L0034), ändrat genom rådets direktiv 98/48/EG (EGT L 217, 5.8.1998, s. 18, Celex 31998L0048).